

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

KYSTHOSPITALET I HAGEVIK (KIH)

Kommune:

1243/Os

Gnr/bnr:

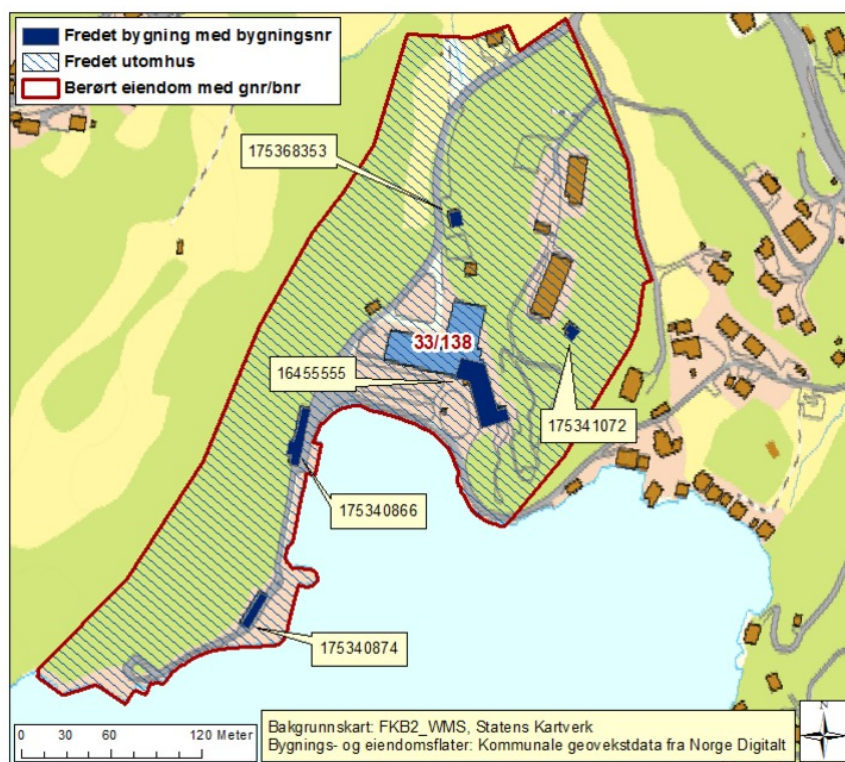
33/138

AskeladdenID:

148696

Referanse til
landsverneplan:

Kompleks 9900114

Omfang fredning

Byggnavn

- 310501-Hovedbygning
- 310503-Hytte v/søsterheimen
- 310505-Kraftstasjon
- 310507-Lager/verksted
- 310508-Naust
- Utomhus

Oppført

1924 - 1973
1930
1930
1926
1926
-

Bygningsnr. Gnr/bnr

16455555 33/138
175341072 33/138
175368353 33/138
175340866 33/138
175340874 33/138
- 33/138

Omfang

Eksteriør
Eksteriør/Interiør
Eksteriør/Interiør/Utomhus
Eksteriør
Eksteriør/Utomhus
Utomhus

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

Fredning kompleks

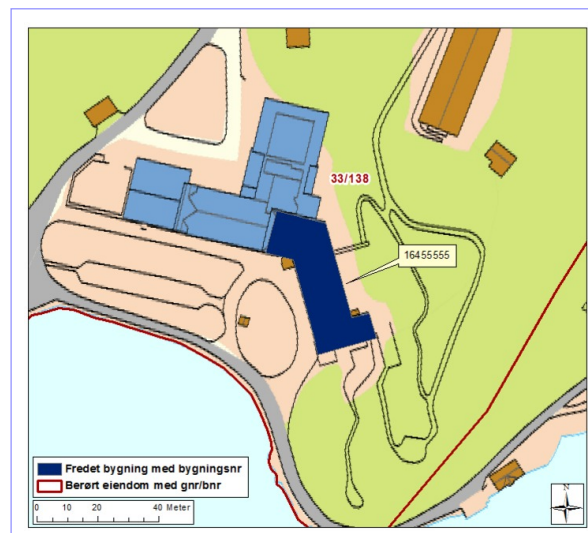
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningene som nevnt ovenfor og utomhusområde. Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
- Formål:** Formålet er å bevare Kysthospitalet i Hagevik som eksempel på tuberkulosesykehus spesielt etablert for barn. Fredningen skal sikre bygninger, park/hageanlegg og deres innbyrdes sammenheng og opprettholde opprinnelig materialbruk, dekker, beplantning, samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
- Begrunnelse:** Kysthospitalet Hagevik er et viktig arkitektur- og helsehistorisk eksempel på tidlig spesialsykehus for barn med tuberkulose. Sykehuset er et helhetlig bevart tuberkulosesykehus og er unikt med svært godt bevart park- og uteområde. Beliggenheten mot sjøen er særegen for tidligere tiders behandling av barn med tuberkulose. Sykehuset er som helhet et karakteristisk og viktig eksempel på sykehusarkitektur bestemt av medisinske behandlingsformer og tilstand i folkehelsen på slutten av 1800-tallet og tidlig i det 20. århundre. Store deler av kompleksets differensierte bygningsmasse er bevart med verksted, naust og egen kraftstasjon. Anleggets hovedtrekk er bevart og har stor historiefortellende verdi og danner i tillegg et bygningsmessig amfi rundt Hovlandsviken. Park og uteområdet var vesentlige elementer i den medisinske behandling og er bevart med svært høy kvalitet. Utendørsarealene utgjør et helt sentralt element i forståelsen av sykehusanlegget og de medisinhistoriske behandlingsformene.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

310501-HOVEDBYGNING

Bygningsnr:	16455555
Gnr/bnr:	33/138
Oppført:	1924 - 1973
AskeladdenID:	148696-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9901235 Kompleks 9900114

Fredning bygning

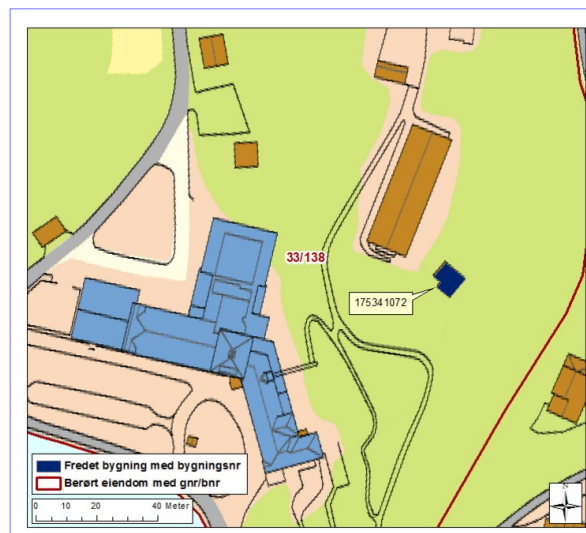
Omfang:	Fredningen omfatter eksteriør til hovedbygningens eldste del fra 1920-tallet. Fredningen av eksteriør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare den eldste delen av hovedbygningen som eksempel på større tuberkulosesykehus for barn. Fredningen skal sikre arkitekturen ved den eldste delen av hovedbygningen. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Kysthospitalet i Hagevik et svært viktig arkitektur- og helsehistorisk eksempel på spesialsykehus for barn med tuberkulose. Beliggenheten mot sjøen er særegen for tuberkulosebehandling. Hovedbygningens eldste deler er godt eksempel på tuberkulosesykehus fra mellomkrigstiden i et monumentalt, men avdempet klassiserende formspråk. Bygningen vitner om en bevisst tilpasning til terreng som er utnyttet med løsninger tilpasset de særegne behandlingsformene i tuberkulosebekjempelsen. Miljøsammenhengen med det gjennomarbeidete uteanlegget er vesentlig som historiefortellende elementer og har høy opplevelsesverdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

310503-HYTTE V/SØSTERHEIMEN

Bygningsnr:	175341072
Gnr/bnr:	33/138
Oppført:	1930
AskeladdenID:	148696-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9901239 Kompleks 9900114

Fredning bygning

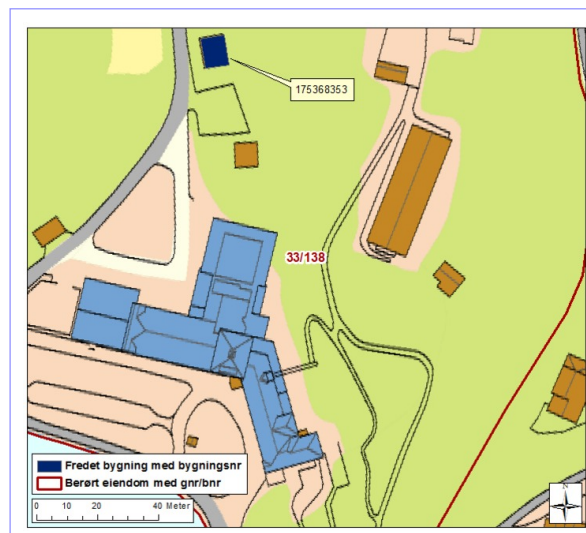
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet er å bevare hytta som eksempel på bygg for velferds- og kulturtiltak på tuberkulosesykehus, og å ivareta sammenhengen mellom hytta og omkringliggende parkanlegg og uteområde. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Hytta har helsehistorisk verdi som godt bevart og typisk eksempel på bygning for velferds- og kulturvirksomhet på institusjoner som tuberkulosesykehus og psykiatriske sykehus med langtidspasienter. Hytta ble brukt både av pasienter og pleiere. Hytta inngår også i den planmessig opparbeidete parken i åsen bak hovedbygget. Eksteriører og interiører er godt bevart eksempel på hyttestandard og -idealer fra tiden rundt 1930.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

310505-KRAFTSTASJON

Bygningsnr:	175368353
Gnr/bnr:	33/138
Oppført:	1930
AskeladdenID:	148696-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9901241 Kompleks 9900114

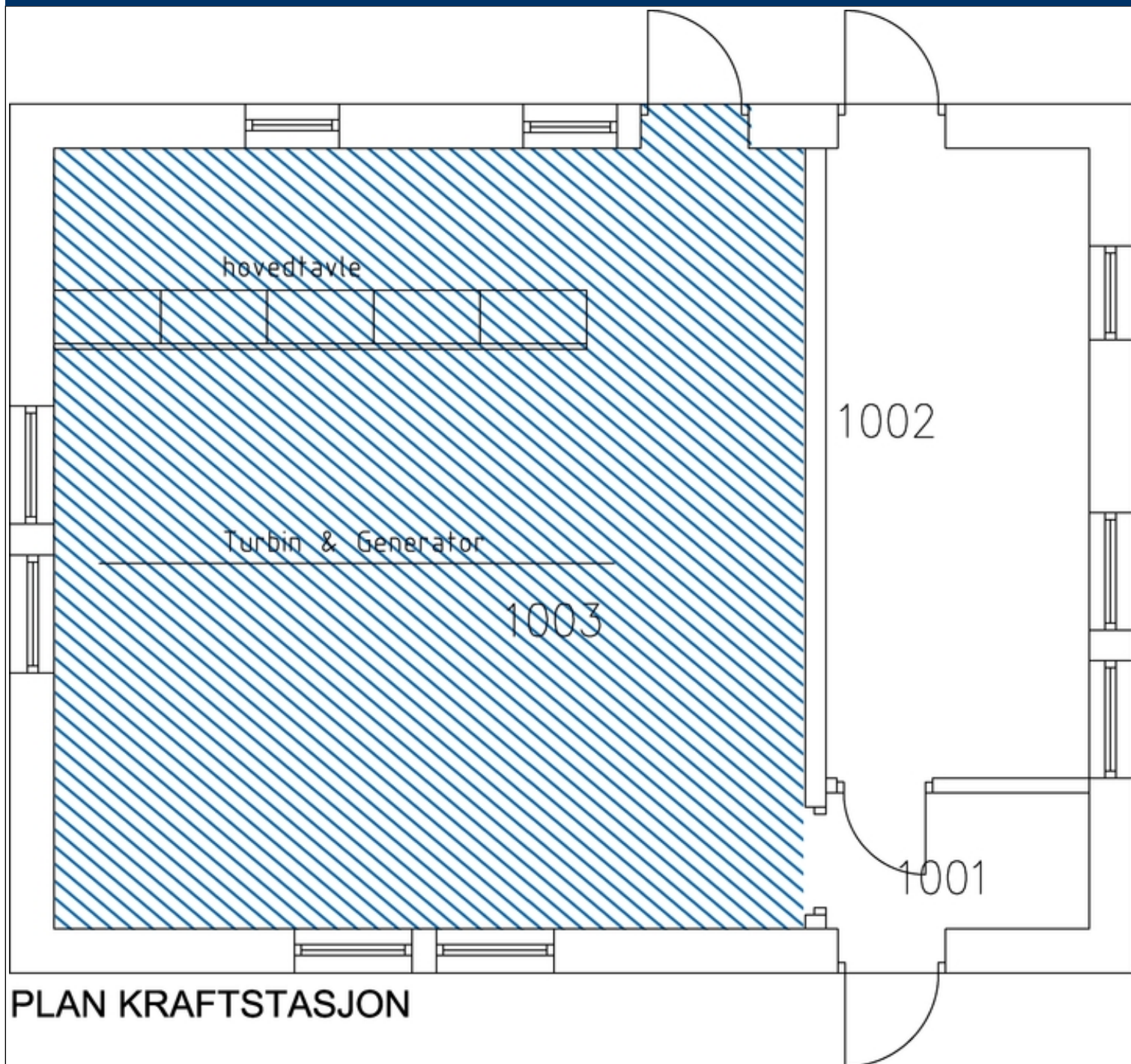

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i turbinhall og inntakskum, inngjerding og port. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Omfang interiør er markert på plantegning.
- Formål:** Formålet er å bevare bygningen som eksempel på kraftstasjon bygget for drift av sykehus, og som del av det differensierte bygningsmiljøet på kysthospitalet. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur med inntakskum, inngjerding og port. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Kraftstasjonen har stor teknologihistorisk og historiefortellende verdi. Bygningen er en av få eldre kraftstasjoner som er bevart og i fortsatt drift med opprinnelig eller eldre maskineri og fast inventar. Kraftstasjonen var et viktig ledd i opprusting og utvidelse av kysthospitalet i tiden 1924-30. Bygningen er oppført i samme materialbruk og formspråk som sørfløyen på sykehuset og inngår som et viktig element i det differensierte bygningsmiljøet på kysthospitalet.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets
landsverneplan

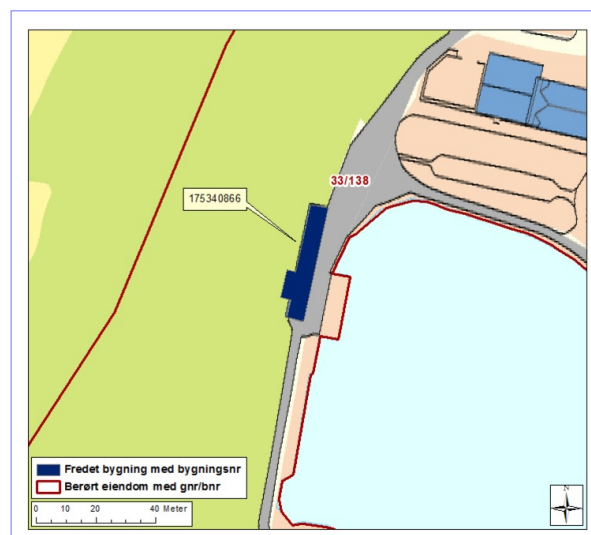

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

310507-LAGER/VERKSTED

Bygningsnr:	175340866
Gnr/bnr:	33/138
Oppført:	1926
AskeladdenID:	148696-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9901243 Kompleks 9900114

Fredning bygning

Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet er å bevare verksted/lagerbygget fra 1920-tallet som eksempel på økonomibygg ved sykehusene og som del av det differensierte bygningsmiljøet på kysthospitalet. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur med inntakskum, inngjerding og port. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Verksted/lagerbygget har vesentlige arkitektoniske kvaliteter og har som økonomibygning høy pedagogisk verdi for forståelsen av sykehuset som helhetlig miljø. Størrelse, materialbruk og utforming er særpreget blant eldre bevarte tekniske bygg ved sykehusene. Bygningen danner også en viktig vegg i det bygningsmessige amfiet rundt Hovlandsviken.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

310508-NAUST

Bygningsnr:	175340874
Gnr/bnr:	33/138
Oppført:	1926
AskeladdenID:	148696-5
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9901244 Kompleks 9900114

Fredning bygning

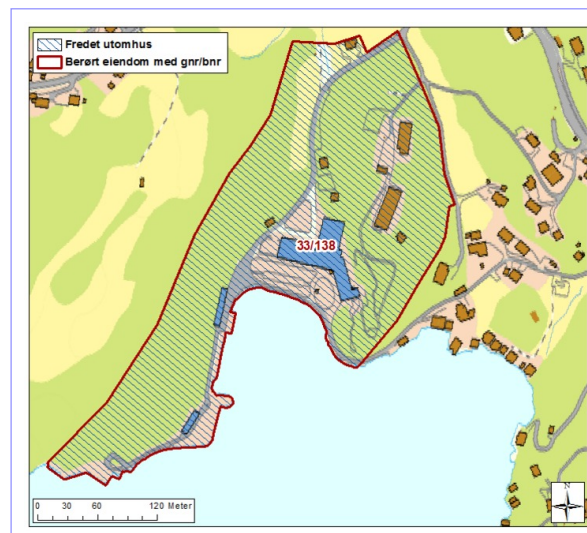
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og trallebane. Fredningen av eksteriør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet er å bevare bygningen som eksempel på båthus ved sykehus fra 1920-tallet og som del av det differensierte bygningsmiljøet på kysthospitalet. Fredningen skal sikre båthusets opprinnelige arkitektur og trallebane. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har helsehistorisk verdi og er et viktig historiefortellende element som vitner om betydningen av friluftaktiviteter i sykehusets behandling av tuberkulose. Båthuset var opplagshus for sykehusets båter. Båthuset er videre en viktig del av det differensierte bygningsmiljøet på kysthospitalet.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

UTOMHUS

Bygningsnr: -
 Gnr/bnr: 33/138
 Oppført:
 AskeladdenID: 148696-6
 Referanse i landsverneplanen: Bygning 9903433
 Kompleks 9900114

Fredning utomhus

- Omfang:** Fredningen omfatter sykehusets utomhusanlegg/grøntanlegg i sin helhet med arealer, terreng, strukturer som sjøfront med bruddsteinsmur, park, hage, gårdsrom og grøntområder, hovedelementer som stier, promenader, dekker, beleg, vegetasjon, beplantning og annen grønnstruktur samt konstruksjoner som gjerder, porter, murer, terrasser, trapper, rekkverk, kai, småbåthavn, bassenger, belysning, paviljonger, skulpturer med detaljer, materialbruk og overflater.
- Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kart.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare det helhetlige park- og hageanlegget/uteområdet i tilknytning til sykehuset.
- Begrunnelse:** Kysthospitalet Hagevik er viktig arkitektur- og helsehistorisk eksempel på tidlig spesialsykehus for barn med tuberkulose. Beliggenheten mot sjøen er særegen for tidligere tiders behandling av denne typen tuberkulose. Sykehuset er som helhet et karakteristisk og viktig eksempel på sykehusarkitektur bestemt av medisinske behandlingsformer og tilstand i folkehelsen på slutten av 1800-tallet og tidlig i det 20. århundre. Grøntanlegget var vesentlige elementer i den medisinske behandlingen og er bevart med svært høy kvalitet og omfatter blant annet sjøbasseng. Utendørsarealene utgjør et helt sentralt element i forståelsen av sykehusanlegget og de medisinhistoriske behandlingsformene. Kysthospitalet Hagevik er et helhetlig bevart tuberkulosesykehus og er unikt med svært godt bevart park- og uteområde.